

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (L-Ewwel Awla)

18 ta' Novembru 2004 (*)

"Is-Sitt Direttiva VAT – Artikolu 13B(b) – Transazzjonijiet e?enti – Kiri ta' proprjetà immobibli – Ftehim ta' okkupazzjoni b'titlu prekarju"

Fil-kaw?a C-284/03

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skond l-Artikolu 234 KE,
imressqa mill-Cour d'appel de Brussell (Ii-Belgu), permezz ta' de?i?joni tad-19 ta' ?unju 2003, li
waslet il-Qorti tal-?ustizzja fit-2 ta' Lulju 2003, fil-pro?edimenti

Stat Bel?jan

vs

Temco Europe SA,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (L-Ewwel Awla),

komposta minn P. Jann, President ta' l-Awla, A. Rosas (Relatur), R. Silva de Lapuerta, K. Lenaerts
u S. von Bahr, Im?allfin,

Avukat ?enerali: D. Ruiz-Jarabo Colomer,

Re?istratur: M.-F. Contet, Amministratur Prin?ipali,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub u wara s-seduta ta' 1 ta' April 2004,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

- g?all-Istat Bel?jan, minn E. Dominkovits, b?ala a?ent, assistita minn B. van de Walle de Ghelcke u C. Louveaux, avocats,
- g?al Temco Europe SA, minn J.-P. Magremanne, avocat,
- g?all-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej, minn E. Traversa u C. Giolito, b?ala a?enti,

wara li semg?et il-konklu?jonijiet ta' l-Avukat ?enerali fis-seduta ta' l-4 ta' Mejju 2004,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talba g?al de?i?joni preliminari tirrigwarda ltirrigwarda l-interpretazzjoni ta' l-Artikolu 13B(b)
tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet ta' l-
Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? – Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i
uniformi ta' stima (?U L 145, p. 1, aktar 'il quddiem is-"Sitt Direttiva")

2 Din it-talba ?iet ippre?entata fil-kuntest ta' kaw?a bejn Temco Europe SA (aktar 'il quddiem

"Temco Europe") u l-Istat Bel?jan, dwar in?unzjoni ma?ru?a kontra Temco Europe g?all-?las ta' l-ammonti ta' EUR 137,125.53 (BEF 5,531,639) b?ala t-taxxa fuq il-valur mi?jud (aktar 'il quddiem il-"VAT") li allegatament ?iet imnaqqa b'mod ?baljat minn din il-kumpannija, ta' EUR 13,708.51 (BEF 553,000), li jirrapre?enta l-ammont ta' ammenda, u ta' l-interessi fir-rigward ta' dawn l-ammonti skond il-li?i.

II-kuntest ?uridiku

Id-dritt Komunitarju

3 Ta?t it-titulu X, intitolat "E?enzjonijiet", l-Artikolu 13 tas-Sitt Direttiva, li huwa intitolat "E?enzjonijet fit-territorju tal-pajji?", fih id-dispo?izzjonijiet li ?ejjin:

"[...]

B. E?enzjonijet o?rajan

Ming?ajr pre?udizzju g?al disposizzjonijet o?ra tal-Komunità, l-Istati Membri g?andhom je?entaw li ?ej ta?t il-kundizzjonijiet li huma g?andhom jistabilixxu g?all-iskopijiet biex jassiguraw l-applikazzjoni korretta u ?ara ta' l-e?enzjonijet u tal-prevenzjoni ta' kwalunkwe e?enzjoni possibbli, evitar u abbu?:

[...]

b) il-kiri jew l-aljenazzjoni ta' proprjeta immobbbli esklu?i:

1. il-provi?joni ta' akkomadazzjoni, kif definita fil-li?ijiet ta' l-Istati Membri, fis-settur tal-lukandi jew fis-setturi b'funzjoni simili, inklu?i l-provi?joni ta' akkomadazzjoni f'kampijiet tal-vaganzi jew f'siti ?viluppati g?all-u?u b?ala siti ta' kkampjar;
2. l-aljenazzjoni ta' fondi u sisi g?all-ipparkjar tal-karozzi;
3. l-aljenazzjoni ta' tag?mir u makkinarju installat permanenti;
4. il-kiri ta' kaxxiforti.

L-Istati Membri jistg?u japplikaw i?jed esklu?jonijet g?all-iskop ta' din l-e?enzjoni;

[...]"

Il-le?i?lazzjoni nazzjonali

4 L-Artikolu 1709 tal-Kodi?i ?ivili Bel?jan jiddisponi li:

"Il-kiri ta' o??etti huwa kuntratt li permezz tieg?u wa?da mill-partijiet tobbliga ru?ha li tag?ti lill-parti l-o?ra t-tgawdija ta' o??ett g?al ?ertu perijodu ta' ?mien, g?all-?las ta' ?ertu prezz li din ta' l-a??ar tobbliga ru?ha li t?allasha."

5 L-Artikolu 44(3)(2) tal-Kodi?i tat-Taxxa fuq il-Valur Mi?jud (aktar 'il quddiem il-"Kodi?i tal-VAT") jipprovdi li "[l]-kiri u t-terminalazzjoni tal-kiri ta' proprijetà immobbbli min-natura tieg?u, kif ukoll l-u?u ta' tali proprjetajiet skond l-Artikolu 19(1) [...]" huma, *inter alia*, e?enti mill-VAT.

Il-pro?edura fil-kaw?a prin?ipali u d-domanda preliminari

6 Il-qorti tar-rinviju tiddeskrivi l-fatti li wasslu g?all-kaw?a prin?ipali kif ?ej:

"SA Temco Europe hija su??etta g?all-VAT g?all-attività tag?ha ta' tindif u manutenzjoni ta' bini [...].

Hija proprietarja tal-bini li jinsab minn 107 sa 117, Chaussée de Ruisbroeck. Mill-a??ar ta' l-1993 sal-bidu ta' l-1994, hija qabbdet lil min iwettaq xog?olijiet ta' ristrutturazzjoni fil-bini fin-numru 111 u naqqset il-VAT lilha ffaturata fuq dawn ix-xog?olijiet ta' ristrutturazzjoni. Hija ma twettaqx kummer? minn dan il-bini.

SA Temco Energy Management Company, SA Publi-round u SA Petrus huma tliet kumpanniji li jag?mlu parti mill-istess grupp; flimkien ma' SA Temco Europe, dawn huma su??etti g?al tmexxija ?entrali komuni.

Fl-1 ta' Frar 1994, SA Temco Europe kkonkludiet ma' dawn it-tliet kumpanniji tliet kuntratti, msej?a trasferimenti [aktar 'il quddiem il- "kuntratti"] mill-partijiet kontraenti li, permezz tag?hom, SA Temco Europe tawtorizza lil kull wa?da minn dawn it-tliet kumpanniji li te?er?ita l-attivitàajiet tag?ha f'dan il-bini, skond tqassim de?i? mill-bord tad-diretturi ta' SA Temco Europa, ming?ajr mal-kumpanniji benefi?jarji mit-trasferiment ma jkollhom xi dritt partikolari fuq xi parti wa?da jew o?ra mill-proprjetà. La d-dokumenti li jippruvaw l-attività ta' min jir?ievi t-trasferiment u lanqas d-de?i?jonijiet tal-bord tad-diretturi ta' SA Temco Europe fir-rigward tat-tqassim ma ?ew ippre?entati.

Il-kuntratti huma g?a?-?mien kollu ta' l-attivitàajiet tal-benefi?jarji tat-trasferiment, li huwa huwa marbut li jag?mel u?u esklussiv tal-bini g?all-attività tieg?u skond ir-regoli interni stabbiliti minn SA Temco Europe; il-bord tad-diretturi ta' SA Temco Europe, madankollu, tista' f'kull waqt u ming?ajr avvi? minn qabel titlob lill-benefi?jarju tat-trasferiment li jbattal l-parti tal-bini li ?iet kon?essa lilu.

Il-benefi?jarju tat-trasferiment jassumi l-ispejje? kollha ne?essarji g?all-attività tieg?u. Il-gass u l-elettriku huma kkalkulati skond il-konsum u l-l-ispejje? komuni skond in-numru ta' m2 okkupati. Huwa wkoll responsabbi g?all-manutenzjoni tal-parti tal-bini okkupata minnu fuq il-ba?i tal-kriterji de?i?i mill-bord tad-diretturi ta' SA Temco Europe.

Il-kera g?andha tit?allas kull sena u hija ta' BEF 3,500 g?al kull m2 fil-parti ristrutturata b?ala uffi??ji u ta' BEF 1,000 g?al kull m2 fil-parti ristrutturata b?ala ma??en flimkien ma' 0.4% fuq il-fatturat ming?ajr VAT tal-benefi?jarju tat-trasferiment u BEF 5,000 fis-sena g?al kull persuna impjegata.

Il-partijiet espressament eskludew l-applikazzjoni ta' l-Artikolu 1709 tal-Kodi?i ?ivili.

Ir-regoli interni jipprovdu r-regoli ta' a??ess g?all-bini, g?at-tindif, g?all-possibbiltà li jitqeg?du tabelli b'reklami, g?ad-dritt ta' a??ess illimitat mill-persuni awtorizzati minn SA Temco Europe kif ukoll l-obbligu g?all-benefi?jarji tat-trasferiment li ji?guraw:

- konnessjoni g?at-telefon, l-ilma, il-gass, l-elettriku, it-tis?in, evenwalment bi ftehim ma' l-okkupanti l-o?ra tal-post;
- l-a??ess ta' l-okkupanti kollha tal-post g?all-makni tal-bejg? awtomati?i ta' xorb, g?all-canteen , g?ad-do?o?;
- l-a??essibbiltà g?ad-driveways u g?all-parke??i;
- ?a?na ta' o??etti u u?u tad-drana?? b'mod responsabbi.

SA Temco Europe ma tipprovd i-l-ebda informazzjoni utli fir-rigward ta' l-e?ekuzzjoni ta' dawn il-kuntratti.

L-assistent spettur ta' l-Awtorità tal-VAT kkonstata fil-verbal tat-30 ta' Settembru 1996:

- li, fil-ka? ta' tnejn mill-okkupanti, il-kuntratti ?ew iffirmati wara l-pubblikazzjoni tat-trasferiment ta' l-uffi??ju rre?istrat tag?hom fil-bini kontenzju?;
- li l-ebda dispo?izzjoni fil-kuntratti ma tillimita l-attività tal-benefi?jarji tat-trasferiment jew l-u?u li g?andu jsir mill-bini;
- li ma je?isti l-ebda kontroll fuq il-parti tal-kera marbuta mal-fatturat u li din il-parti tirrappre?enta 7% tal-kera g?al SA Petrus, 6% tal-kera g?al SA Publi-round u 0% tal-kera g?al SA Temco Energy;
- li l-okkupanti g?andhom ?avetta g?all-a??ess tal-bini u li l-bini m'g?andu l-ebda ssorveljar u lanqas li g?andu pertinar, b'mod li l-limitazzjoni ta' a??ess prevista mir-regoli interni hija purament fornali.

Mhuwiex ikkontestat li l-kumpanniji baqg?u jokkupaw il-bini matul il-kaw?a."

7 Wara kontroll mag?mul mill-Awtorità tal-VAT, tar-Re?istrazzjoni u tal-Proprietà (aktar 'il quddiem l-"Awtorità"), din ikkonkludiet li l-kuntratti jikkostitwixxu fir-realtà kirjet ta' proprietajiet immoblli e?enti mill-VAT skond l-Artikolu 44(3)(2) tal-Kodi?i tal-VAT, dispo?izzjoni li tikkostitwixxi traspo?izzjoni ta' l-Artikolu 13B(b) tas-Sitt Direttiva u li, g?alhekk, it-tnaqqis tal-VAT fuq xog?olijiet ta' ristrutturazzjoni tal-bini li jinsab fin-numru 111, Chaussée de Ruisbroek mhuwiex fondat.

8 G?alhekk, l-Awtorità talbet lil Temco Europe t?allas l-ammonti ta' EUR 137,125.53 (BEF 5,531,639) b?ala VAT li allegatament tnaqqas b'mod ?baljat, ta' EUR 13,708.51 (BEF 553,000), li jirrappre?enta s-somma ta' ammenda, kif ukoll l-interessi fir-rigward ta' dawn l-ammonti skond il-li?i.

9 Billi Temco Europe rrifjutat li t?allas dawn l-ammonti, in?ar?et in?unzjoni kontriha g?all-?las mill-Awtorità. Temco Europe ressjet oppo?izzjoni kontra din l-in?unzjoni g?all-?las u, b'de?i?joni tad-29 ta' Novembru 2000, it-Tribunal de première instance de Bruxelles (Il-Bel?ju) annulata. L-Istat Bel?jan appella din id-de?i?joni quddiem il-qorti tar-rinviju.

10 Il-Cour d'appel de Bruxelles g?andha dubji dwar il-kun?ett ta' "kiri ta' proprietajiet immoblli" fis-sens ta' l-Artikolu 13B(b) tas-Sitt Direttiva fid-dawl tal-kuntratti li ?ew konku?i u e?ekwiti fil-kaw?a prin?ipali. F'dan ir-rigward, il-qorti tippre?i?a li:

"F'din il-kaw?a, ?ew iffirmati kuntratti mhux ekwi bejn il-konvenut, SA Temco Europe, u l-benefi?jarji tat-trasferiment li bihom ?ie kon?ess dritt ta' okkupazzjoni b'titolu prekarju ta' l-immoblli lill-benefi?jarji tat-trasferiment. Dawn il-kuntratti ?ew manifestament konku?i sabiex jevitaw il-kun?ett ta' kiri jew aljenazzjoni ta' proprietajiet immoblli.

Madankollu, dawn il-kuntratti ma jistg?ux ji?u e?aminati ming?ajr ma jittie?ed in kunsiderazzjoni r-rabta stretta bejn dawn il-kumpanniji, li kollha jiddependu mill-istess tmexxija, fatt li jiggarrantixxi lill-benefi?jarji tat-trasferiment kontinwità fl-okkupazzjoni u l-e?ekuzzjoni ra?jonevoli tal-kuntratti.

L-e?ekuzzjoni tal-kuntratti turi li l-benefi?jarji tat-trasferiment jiddisponu minn a??ess kontinwu u illimitat [g?all-]bini u li jgawdu minn stabbiltà kbira fl-okkupazzjoni ta' l-uffi??ji u l-im?a?en tag?hom."

11 Huma f'dawn i?-?irkustanzi li l-Cour d'appel de Bruxelles idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri quddiemha u li tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja d-domanda preliminari li ?ejja:

"L-Artikolu 13B(b) tas-Sitt Direttiva jista' ji?i interpretat fis-sens li t-transazzjonijiet li, fid-dritt Bel?jan, jikkorrispondu g?al kuntratt indefinit li, permezz tieg?u, kumpannija tag?ti fl-istess ?in, permezz ta' kuntratti differenti lil kumpanniji asso?jati, dritt ta' okkupazzjoni b'titulu prekarju fuq l-istess immobbbli g?all-?las ta' kumpens stabbilit parzialment i?da essenzjalment skond erja okkupata, meta din in-natura prekarja hija nnewtralizzata minn tmexxija komuni g?al min ibbenefika mit-trasferiment u min jittrasferixxi, jikkostitwixxu, fis-sens tad-dritt Komunitarju, kiri ta' proprijetajiet immobbbli jew, fi kliem ie?or, il-kun?ett awtonomu tad-dritt Komunitarju ta' 'kiri ta' proprijetajiet immobbbli' ta' l-Artikolu 13B(b) tas-Sitt Direttiva ikopri l-u?u g?al korrispettiv ta' proprijetà immobbbli g?al skopijiet li m'g?andhomx jaqsmu ma' l-attività ekonomika tal-persuna taxxabbbli – definizzjoni li tinsab fl-Artikolu 44(3)(2) *in fine*, tal-[kodi?i tal-VAT] – ji?ifieri t-tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni b'titulu prekarju g?al perijodu indeterminat u g?all-?las ta' kumpens kull xahar, anki jekk varjabbbli u parzialment su??ett g?ar-ri?ultati tal-parti kontraenti li tgawdi minn dritt mhux esklussiv ta' okkupazzjoni, dejjem meta n-natura prekarja hija nnewtralizzata minn tmexxija komuni g?al min ibbenefika mit-trasferiment u min jittrasferixxi?"

Fuq id-domanda preliminari

12 Permezz tad-domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju qieg?da essenzjalment tistaqsi jekk l-Artikolu 13B(b) tas-Sitt Direttiva g?andu ji?i interpretat fis-sens li transazzjonijiet ta' "kiri ta' proprijetajiet immobbbli" fis-sens ta' din id-dispo?izzjoni jikkostitwixxi transazzjonijiet li bihom kumpannija tag?ti fl-istess ?in, permezz ta' kuntratti differenti lil kumpanniji asso?jati, dritt ta' okkupazzjoni b'titulu prekarju ta' l-istess immobbbli g?all-?las ta' kumpens stabbilit prin?ipalment skond l-erja okkupata.

Osservazzjonijiet ippre?entati lill-Qorti tal-?ustizzja

13 Temco Europe ssostni li l-kuntratti li, g?al-li?i Bel?jana, mumiex kuntratti ta' kiri, ma jissodisfaww id-definizzjoni ta' kiri fis-sens tad-dritt Komunitarju min?abba fin-nuqqas ta' dritt esklussiv ta' okkupazzjoni tal-proprijetà, in-natura essenzjalment prekarja ta' dan id-dritt u l-fatt li l-?las ta' dan muhuwiex stabbilit biss skond it-tul ta' ?mien ta' l-okkupazzjoni tal-proprijetà.

14 L-Istat Bel?jan isostni li, biex ti?i evalwata n-natura ta' kuntratt, g?andhom jittie?du in kunsiderazzjoni l-kundizzjonijiet g?at-twettiq ta' dan, independentement mill-ifformular tal-klaw?oli tieg?u. Huwa jenfasizza wkoll il-b?onn li jittie?ed in kunsiderazzjoni r-ratio legis ta' l-e?enzjoni prevista fl-Artikolu 13B(b) tas-Sitt Direttiva, il-kuntest ta' din l-e?enzjoni, l-g?anijiet u l-istruttura ta' din id-direttiva. Il-kriterju dwar it-tul tal-kuntratt ma jistax ji?i interpretat fis-sens li dan it-tul ta' ?mien g?andu dejjem ji?i ddeterminat fil-mument li l-kuntratt ji?i konklu?. Fir-rigward tan-natura prekarja ta' l-okkupazzjoni, l-Istat Bel?jan iqis li huwa mod ta' kif l-obbligu jintemm, li ma jeffettwax is-sustanza tas-servizz ipprovvdut.

15 Il-Kummissjoni tenfasizza li l-qorti tar-rinviju stess ikkunsidrat il-kuntratti b?ala mhux ekwi u fittizzji, safejn huma manifestament konklu?i sabiex jevitaw il-kun?ett ta' "kiri ta' proprijetajiet immobbbli". Hija tqis li hija l-qorti nazzjonali li g?andha tikkunsidra r-realtà tal-fatti u ma tieqafx fl-ifformular tal-kuntratti. Hija ssostni wkoll li tista' ti?i pre?unta rieda g?all-eva?joni fiskali, fid-dawl tan-nuqqas ta' ra?unijiet ekonomi?i validi g?all-konklu?joni tal-kuntratti, jew li l-imsemmija qorti, li

g?andha tidde?iedi fuq il-mertu tal-kaw?a, tista' tibba?a ru?ha fuq il-kun?ett ta' abbu? ta' dritt, ?viluppat mill-Qorti tal-?ustizzja f?irkustanzi o?ra.

Ir-risposta tal-Qorti tal-?ustizzja

16 L-ewwel nett, g?andu ji?i mfakkar li, skond ?urisprudenza stabbilita, l-e?enzjonijiet previsti fl-Artikolu 13 tas-Sitt Direttiva jikkostitwixxu kun?etti awtonomi tad-dritt Komunitarju u g?alhekk g?andhom jing?ataw definizzjoni Komunitarja (ara s-sentenzi tat-12 ta' Settembru 2000, II-Kummissjoni vs L-Irlanda, C-358/97, ?abra p. I-6301, punt 51; tas-16 ta' Jannar 2003, Maierhofer, C-315/00, ?abra p. I-563, punt 25, u tat-12 ta' ?unju 2003, Sinclair Collis, C-275/01, ?abra p. I-5965, punt 22).

17 It-tieni nett, it-termini u?ati sabiex ji?u spe?ifikati l-e?enzjonijiet ipprovduuti fl-Artikolu 13 tas-Sitt Direttiva g?andhom jing?ataw interpretazzjoni stretta, peress illi dawn l-e?enzjonijiet jikkostitwixxu derogi g?all-prin?ipju ?enerali li l-VAT tin?abar fuq kull provvista ta' servizzi imwettqa g?al korrispettiv minn persuna taxxabbi (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi II-Kummissjoni vs L-Irlanda, i??itata aktar 'il fuq, punt 52; tat-18 ta' Jannar 2001, Stockholm Lindöpark, C-150/99, ?abra p. I-493, punt 25, u Sinclair Collis, i??itata aktar 'il fuq, punt 23). Kif iqis ukoll ?ustament l-Avukat ?enerali fil-punt 37 tal-konklu?jonijiet tieg?u, din ir-regola ta' interpretazzjoni stretta ma tfissirx madankollu li t-termini u?ati biex ji?u ddefiniti l-e?enzjonijiet g?andhom ji?u interpretati b'mod li tipprivahom mill-effetti tag?hom.

18 Fir-rigward ta' l-e?enzjonijiet previsti fl-Artikolu 13B(b) tas-Sitt Direttiva, g?andu ji?i kkonstat li din id-dispo?izzjoni ma tiddefinixx il-kun?ett ta' "kiri" u lanqas ma tirreferi g?ad-definizzjonijiet rispettivi adottati f'dan ir-rigward mil-li?ijiet ta' l-Istati Membri (ara s-sentenzi ta' l-4 ta' Ottubru 2001, "Goed Wonen", C-326/99, ?abra p. I-6831, punt 44, u Sinclair Collis, i??itata aktar 'il fuq, punt 24). G?alhekk, din id-dispo?izzjoni g?andha ti?i interpretata fid-dawl tal-kuntest tag?ha, l-g?anijiet u l-istruttura tas-Sitt Direttiva, waqt li ji?i kkunsidrat, b'mod partikolari, *ir-ratio legis* ta' l-e?enzjoni li tipprovali (ara, f'dan is-sens, is-sentenza "Goed Wonen", i??itata aktar 'il fuq, punt 50).

19 F'bosta sentenzi, il-Qorti tal-?ustizzja ddefinit il-kun?ett ta' kiri ta' proprijetajiet immobibli fis-sens ta' l-Artikolu 13B(b) tas-Sitt Direttiva b?ala li essenzjalment jikkonsisti fis-sustanza fil-fatt li sid jag?ti lill-kerrej, g?al ?mien stabilit u fuq ?las, id-dritt li jokkupa immobibli b?allikieku kien il-proprijetarju u li jeskludi kull persuna o?ra mill-benefi??ju ta' tali dritt (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi "Goed Wonen", i??itata aktar 'il fuq, punt 55; tad-9 ta' Ottubru 2001, Mirror Group, C-409/98, ?abra p. I-7175, punt 31, u Cantor Fitzgerald International, C-108/99, ?abra p. I-7257, punt 21; tat-8 ta' Mejju 2003, Seeling, C-269/00, ?abra p. I-4101, punt 49, u Sinclair Collis, i??itata aktar 'il fuq, punt 25).

20 Jekk, fis-sentenzi tag?ha, il-Qorti tal-?ustizzja enfasizzat numru ta' drabi l-element dwar it-tul tal-ker, dan kien sabiex tiddistingwi t-transazzjoni ta' kiri ta' immobibli, li normalment tikkostitwixxi attività relattivamente passiva marbuta mas-sempli?i mog?dija ta?-?mien u li ma to?loqx valur mi?jud sinjifikanti (ara, f'dan is-sens, is-sentenza "Goed Wonen", i??itata aktar 'il fuq, punt 52), minn attivitajiet o?ra li jew g?andhom natura industrijali u kummer?jali, b?all-e??ezzjonijiet imsemmija fil-paragrafi 1 sa 4 ta' l-Artikolu 13B(b) tas-Sitt Direttiva, jew inkella li g?andhom g?an li huwa kkaratterizzat a?jar mit-twettiq ta' servizz milli mis-sempli?i tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni ta' proprietà, b?ad-dritt ta' u?u ta' art g?all-golf (is-sentenza Stockholm Lindöpark, i??itata aktar 'il fuq, punti 24 sa 27), id-dritt li ji?i u?at pont bil-?las ta' taxxa stradali (is-sentenza II-Kummissjoni vs L-Irlanda ??itata aktar 'il fuq), jew ukoll id-dritt li ji?u installati makni tal-bejg? awtomati?i tas-sigaretti f'bini kummer?jali (sentenza Sinclair Collis, i??itata aktar 'il fuq, punti 27 sa 30).

21 G?alhekk, it-tul stess tal-kiri, mhuwiex l-element wa?dieni determinanti li jippermetti li kuntratt ta' ji?i kkwalifikat b?ala kiri ta' immobibli fis-sens tad-dritt Komunitarju, anki jekk it-tul qasir ta'

akkomodazzjoni jista' jikkostitwixxi kriterju xieraq sabiex akkomodazzjoni f'lukanda ti?i distinta mill-kiri ta' postijiet g?all-abitazzjoni (is-sentenza tat-12 ta' Frar 1998, Blasi, C-346/95, ?abra p. I-481, punti 23 u 24).

22 F'kull ka?, mhuwiex indispensabbi li dan it-tul ta?-?mien ikun ?ie ffissat fil-mument tal-konklu?joni tal-kuntratt. Fil-fatt, g?andha tittie?ed in kunsiderazzjoni r-realtà tar-relazzjonijiet kuntrattwali (is-sentenza Blasi, i??itata aktar 'il fuq, punt 26). Issa, it-tul ta' ?mien ta' kirja jista' jitnaqqas jew ji?died bi ftehim bejn il-partijiet matul l-e?ekuzzjoni tal-kuntratt.

23 Barra minn dan, g?alkemm il-?las lis-sid, li huwa strettament marbut mat-tul ta?-?mien ta' l-okkupazzjoni tal-proprietà mill-kerrej, jidher li jirrifletti a?jar in-natura passiva tat-transazzjoni tal-kiri, dan m'g?andhux iwassal g?all-konklu?joni li ?las, li jie?u in kunsiderazzjoni elementi o?ra, jimponi li titwarrab il-kwalifika ta' "kiri ta' proprijetajiet immobibli" fis-sens ta' l-Artikolu 13B(b) tas-Sitt Direttiva, b'mod partikolari meta l-elementi l-o?ra me?uda in kunsiderazzjoni g?andhom natura manifestament a??essorja fir-rigward tal-parti tal-?las marbuta mal-mog?dija ta?-?mien jew i?allsu biss is-sempli?i tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni tal-proprietà.

24 Fl-a??ar nett, fir-rigward tad-dritt, tal-kerrej, li jokkupa l-immobibli fuq titolu esklussiv, g?andu ji?i osservat li dan jista' jkun limitat fil-kuntratt konklu? mas-sid u jirrigwarda biss l-immobibli kif iddefinit fl-istess kuntratt. G?alhekk, is-sid jista' jirriserva d-dritt li j?ur regolarmen l-immobibli mikri. Barra minn dan, kunrat ta' kiri jista' jirrigwarda ?erti partijiet ta' immobibli li g?andhom ji?u u?ati flimkien ma' l-okkupanti l-o?ra.

25 Il-pre?enza, fil-kuntratt, ta' tali limitazzjonijiet g?ad-dritt ta' okkupazzjoni tal-partijiet mikrija, ma jimpedixxix lil din l-okkupazzjoni milli tkun esklussiva fir-rigward ta' kull persuna o?ra li, skond il-li?i jew il-kuntratt, m'g?andhiex jedd li te?er?ita xi dritt fuq il-proprietà, li hija s-su??ett tal-kuntratt ta' kiri.

26 Fir-rigward tat-transazzjoni fil-kaw?a prin?ipali, huwa g?all-qorti tar-rinviju li tikkunsidra ?-?irkustanzi li jikkon?ernaw tali transazzjoni sabiex tfittex l-elementi li jikkaratterizzawha u tevalwa jekk tistax ti?i kwalifikata b?ala "kiri ta' proprijetajiet immobibli" fis-sens ta' l-Artikolu 13B(b) tas-Sitt Direttiva.

27 Huwa g?alhekk g?all-qorti tar-rinviju li tivverifika jekk il-kuntratti, kif huma e?ekwiti, g?andhomx essenzjalment b?ala g?an it-tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni b'mod passiv ta' bini jew ta' partijiet ta' immobibli, g?al ?las marbut mal-mog?dija ta?-?mien, jew jag?tux lok g?all-provvista ta' servizz li jista' jing?ata kwalifika o?ra.

28 G?alhekk je?tie? li twe?iba g?ad-domanda li saret tkun li:

LL-Artikolu 13B(b) tas-Sitt Direttiva g?andu ji?i interpretat fis-sens li transazzjonijiet li, permezz tag?hom, kumpannija tag?ti, fl-istess ?in, permezz ta' kuntratti differenti lil kumpanniji asso?jati mag?ha, dritt ta' okkupazzjoni b'titolu prekarju fuq l-istess immobibli g?all-?las ta' kumpens stabbilit prin?ipalment skond l-erja okkupata u li dawn il-kuntratti, kif e?ekwiti, g?andhom essenzjalment b?ala g?an it-tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni b'mod passiv ta' bini jew ta' partijiet ta' l-immobibli, g?al ?las marbut mal-mog?dija ta?-?mien huma transazzjonijiet ta' "kiri ta' proprijetajiet immobibli" fis-sens ta' din id-dispo?izzjoni u mhux provvista ta' servizz li jista' jir?ievi kwalifika o?ra.

Fuq l-ispejje?

29 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni ta' osservazzjonijiet lill-Qorti, barra dawk ta' l-imsemmija partijiet, ma

jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, il-Qorti tal-?ustizzja (L-Ewwel Awla) taqta' u tidde?iedi li:

L-Artikolu 13B(b) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE tas-17 ta' Mejju 1977, fuq I-armonizzazzjoni tal-li?ijiet ta' I-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? – Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima g?andu ji?i interpretat fis-sens li transazzjonijiet li, permezz tag?hom, kumpannija tag?ti, fl-istess ?in, permezz ta' kuntratti differenti lil kumpanniji asso?jati mag?ha, dritt ta' okkupazzjoni b'titolu prekarju fuq I-istess immobibli g?all-?las ta' kumpens stabbilit prin?ipalment skond I-erja okkupata u li dawn il-kuntratti, kif e?ekwiti, g?andhom essenzjalment b?ala g?an it-tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni b'mod passiv ta' bini jew ta' partijiet ta' I-immobibli, g?al ?las marbut mal-mog?dija ta?-?mien huma transazzjonijiet ta' "kiri ta' proprijetajiet immobibli" fis-sens ta' din id-dispo?izzjoni u mhux provvista ta' servizz li jista' jir?ievi kwalifika o?ra.

Firem.

* Lingwa tal-kaw?a: il-Fran?i?.